

Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 28 жовт. 2011 р.). - Одеса, 2011. - С. 362-363.

6. Волобуєв А. Ф. Проблеми методики розслідування розкрадань майна у сфері підприємництва / А. Ф. Волобуєв. - Харків : Ун-т внутр. справ, 2000. - 336 с.

Шармар Ольга Михайлівна -
доцент кафедри кримінального
права Національної академії
внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, доцент

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗЛОЧИНИ ТЕРОРИСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ

В умовах проведення антитерористичної операції в Луганській та Донецькій областях, що фактично є проявом агресії Російської Федерації проти України, дедалі більше виникає проблемних питань застосування законодавства про кримінальну відповідальність за терористичну діяльність.

Науковою розробкою проблем кримінально-правової протидії тероризму займаються вітчизняні дослідники як: А. А. Вознюк, В. О. Глушков, В. М. Дрьомін, В. П. Ємельянов, Н. А. Зелінська, О. М. Костенко, М. І. Хавронюк, С. С. Яценко та ін.

До основних нормативно-правових актів, які регулюють питання протидії тероризму в Україні, належать Декларація ООН про заходи з ліквідації міжнародного тероризму (1994 р.) [1], Закони України «Про боротьбу з тероризмом» від 20 березня 2003 р., «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 14 жовтня 2014 р. та Кримінальний кодекс (КК) України [2]. У ст. 2 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» зазначено: «... правову основу боротьби з тероризмом становлять Конституція України, Кримінальний кодекс України, цей Закон, інші закони України, Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом, Міжнародна конвенція

про боротьбу з бомбовим тероризмом, Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму, інші міжнародні договори України, згоду на обов'язковість яких надала Верховна Рада України, укази та розпорядження Президента України, постанови й розпорядження Кабінету Міністрів України, а також інші нормативно-правові акти, прийняті на виконання законів України» [3].

У Законі України «Про боротьбу з тероризмом» передбачено, що *тероризм* - суспільно небезпечна діяльність, яка полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні насильства шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади або вчинення інших посягань на життя чи здоров'я ні в чому не винних людей або погрози вчинення злочинних дій із метою досягнення злочинних цілей [3]. Водночас це поняття не закріплено в КК України. У розділі IX «Злочини проти громадської безпеки» цього Кодексу встановлено кримінальну відповідальність за злочини терористичної спрямованості: терористичний акт (ст. 258), втягнення у вчинення терористичного акту (ст. 258¹), публічні заклики до вчинення терористичного акту (ст. 258²), створення терористичної групи чи терористичної організації (ст. 258³), сприяння вчиненню терористичного акту (ст. 258⁴), фінансування тероризму (ст. 258⁵) [2].

Аналіз означених норм свідчить про відсутність визначення категорій «терористична група» чи «терористична організація», що спричиняє проблеми в процесі інкримінування ознак перелічених складів злочинів особам, які займаються терористичною діяльністю, зокрема в Луганській та Донецькій областях. Відсутність формальної визначеності в КК України та механізму визнання організацій «Донецька народна республіка» і Луганська народна республіка» як терористичних послаблює боротьбу України з тероризмом. Така ситуація ускладнює включення цих об'єктів до списку терористичних організацій ООН, що обмежує заходи щодо боротьби з фінансуванням терористів та зумовлює проблеми в зовнішній політиці держави [4]. Це створює низку негативних наслідків для зовнішньої політики України. Наприклад, вирішувати питання стосовно недопущення «представництв» цих псевдореспублік Європу під виглядом громадських організацій (наприклад так, як у Чехії).

Група народних депутатів 13 лютого 2015 р. зареєструвала проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення механізмів боротьби з тероризмом» (реєстр. № 2139), яким було передбачено наділити Службу безпеки України повноваженнями звертатись до Верховного Суду України з поданням про визнання організації терористичною, а також ініціювати перед РНБО питання про включення організації, визнаної компетентним органом іноземної держави терористичною, до реєстру організацій, визнаних терористичними в Україні [5].

Водночас слід пам'ятати, що тероризм є виявом політики окремих держав, який фактично полягає в здійсненні «гібридної війни».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Декларація про заходи ліквідації міжнародного тероризму [Електронний ресурс] : міжнар. док. від 9 груд. 1994 р. - Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_502. - Назва з екрана.
2. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/print1452949909573281>. - Назва з екрана.
3. Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20 берез. 2003 р. № 63 8-IV // Відомості Верховної ради України. - 2003. - № 25. - Ст. 180.
4. Цюприк И. Отсутствие механизма признания «ЛНР» и «ДНР» террористическими организациями вредит Украине [Электронный ресурс] / И. Цюприк // Укринформ : [сайт]. - Режим доступа: www.ukrmform.ru/mbric-poHtycs/2093824-igor-suprik. - Загл. с экрана.
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення механізмів боротьби з тероризмом [Електронний ресурс] : проект Закону України від 12 лют. 2015 р. - Режим доступу: http://wLc1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_npf351fo54044. - Назва з екрана.